

‘Het heeft alle ingrediënten van een klassieke Shakespeare’

Toneelgroep WAK speelt Jeffrey Archers ‘Het voordeel van de twijfel’

Door Ido Broersma

ARNHEM – Wout Blok was als hoogleraar in de letteren in Groningen en als regisseur bij het studententoneel met Griekse tragedies en andere stukken bezig. Toen hij met emeritaat ging en weer in Arnhem kwam wonen zocht hij een goede amateurtoneelclub waar hij zijn krachten aan kon geven. Het werd Toneelgroep WAK, een voortzetting van de na de oorlog door Arnhemse kunstenaars opgezette werkgroep. Bij de toneelgroep, die als enige poot van de werkgroep bleef voortbestaan, konden Wout Blok en zijn vrouw uit de voeten.

Ze zagen in Londen een stuk van de spraakmakende conservatieve politicus Jeffrey Archer, ‘Beyond reasonable doubt’. Blok was onder de indruk en zei tegen zijn vrouw: ‘Dat zou WAK eens moeten spelen’. Hij ging voortvarend te werk en was niet meer te stoppen. Hij vertaalde het stuk zelf in het Nederlands tot ‘Het voordeel van de twijfel’, kreeg voor een jaar de rechten van Archer en legde het stuk aan de Arnhemse toneelgroep voor.

De productiepot van WAK was bijna leeg, maar Blok hield vol en regelde voor twee speelavonden de Kleine Zaal van Schouwburg Arnhem. De spelers van de toneelgroep waren om en studeerden onder regie van Wout Blok het stuk in. En zo speelt toneelgroep WAK maandag- en dinsdagavond een extra voorstelling en als première voor Nederland Archers ‘Het voordeel van de twijfel’.

Aangrijpend

Donat Ontskul speelt er met Hans Roodenburg en Ali van Dijk de hoofdrollen in. Het verhaal is aangrijpend en heeft iets van een thriller. Sir David Metcalfe (Do-

nald Ontskul), advocaat van de Kroon en Deken van de Orde van Advocaten, verdedigt zijn eigen zaak als de belangrijkste uit zijn carrière. Hij is een rijke levensgenieter. Hij is beschuldigd van moord met voorbedachten rade op zijn dodelijk zieke vrouw Millicent Metcalfe (Ali van Dijk). Eigenlijk een kwestie van euthanasie.

Metcalfe raakt voor de rechtbank in een juridisch gevecht gewikkeld

met zijn oude rivaal, Anthony Blair-Booth (Hans Roodenburg), die optreedt als openbaar aanklager. Pikant detail is dat Blair-Booth eerder iets met Millicent heeft gehad.

Wout Blok heeft als regisseur een gedegen werkwijze, vindt Donat Ontskul. Hij wil niet te veel abstracte stileringen en blijft trouw aan het oorspronkelijke stuk. Hij volgt het heel nauwgezet en wil bij de werkelijkheid blijven. Voortdu-

rend wordt bij de repetities de Engelse tekst erbij gehaald om te zien wat de schrijver zegt. „Als regisseur en als persoonlijkheid is Blok in staat de spelers aan zich te binden. Niet eens door het stuk”, meent Ontskul.

Het stuk kent twee gedeelten. Het eerste speelt zich in de – Engelse – rechtzaal af, compleet met pruiken en met een minimale stilering. „De rechter ziet er uit zoals de rechter

er in Engeland uitziet”, stelt de hoofdrolspeler. Het tweede deel is een huiskamer, waarin een terugblik wordt getoond van wat er aan Millicent Metcalfe’s dood is voorafgegaan.

Thriller

„Het knappe van dit stuk is dat het alles heeft: humor en spanning. ’t Is een thriller, maar het ontroert ook. Het is ouderwets toneel tussen aanhalingstekens en nou is geen

abstracte rimram. Er wordt niet gevluht in abstracte grappen en dergelijke. Dat is de hand van Blok. Hij blijft bij het stuk zoals het is geschreven”, vindt Ontskul.

„De inhoud is van deze tijd, prikkelend, intrigerend en boeiend. Het stuk is ook van deze tijd, maar in een andere vorm. ’t Gaat over iets wezenlijks in het leven. Je raakt geboeid door de inhoud, die over liefde, dood, rechtspraak en ziekte gaat. Alle ingrediënten van een klassieke Shakespeare zitten er in. Dat is wat het stuk zo mooi maakt. Voor de groep is het een uitdaging om te spelen.”

In het stuk gebruikt Jeffrey Archer een aantal fragmentjes uit werk van de Welsh schrijver Dylan Thomas. Wout Blok heeft hier de vertaling van Hugo Claus gebruikt. Hoe die passages moeten worden geïnterpreteerd laat Blok aan de betreffende speler over.

Spelers van Toneelgroep WAK met regisseur Wout Blok, die Jeffrey Archers stuk ‘Beyond reasonable doubt’ vertaalde.

Foto: John Voermans (APA)

Jury

Of Metcalfe schuldig wordt bevonden is een zaak voor het publiek. „De mensen in de zaal vormen de jury”, zegt Donat Ontskul. „De rechter (Wijnand Oosterhof) vraagt het publiek om te oordelen. We spelen in de eerste helft sterk op het publiek. In het eerste deel scoor ik.” Na de pauze krijgt het de werkelijke toedracht te zien. Dit leidt tot een verrassende wending. Het decor en de rekwisieten zijn ondermeer van de rechterlijke macht geleend. De Orde van Advocaten, de Vereniging Nederland-Engeland en de Vereniging voor Vrijwillige Euthanasie zijn uitgenodigd. „We denken namelijk dat het thema de mensen aanspreekt”, zegt Donat Ontskul. Het was ook de bedoeling dat Jeffrey Archer zelf de Nederlandse première zou bijwonen, maar dit bleek moeilijk te organiseren.